

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

1660. Collegium Remense sub P. Bechefer.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

PARS TERTIA,
CONTINENS
EXCERPTA
EX NONNULLIS
TRACTATIBUS M. SS.

S E U

DICTIONIS SCHOLASTICIS.

COLLEGIUM REMENSE.

1660.

Anno circiter 1660. P. BECHEFER in Remensi Jesuitarum Collegio Theologia Professor Philosophismum aperte docuit in suis *Dictatis*. sic enim in Tractatu De Deo ut uno, Disp. 1. De Existencia Dei. Articulus V. Existencia Dei invincibiliter ignorari potest. Notandum nos loqui de sola ignorantia invincibili negativa. Probatur jam Conclusio argumento contra Granadum, qui ipsam negat sine ullo ferè ex Scholasticis. Ponamus enim verum esse quod refert Spondanus ad a. 1344. de Puerò à lupis rapto & educato, atque cum illis reptante & ululante usque ad ætatem rationis capacem; quidni potuerit ille etiam rationis compos factus per aliquod tempus, imò totâ vitâ sic distrahi sollicitudine quærendi victum & in consideratione rerum hujus mundi, ut in illo non excitentur species requisitæ ad formandum discursum illativum

illativum existentiae Dei. Atqui multi sunt, non tantum inter Brasilos, quos ferunt ante adventum Lusitanorum nullum planè agnovisse numen (scilicet gentes omnino incultas) sed etiam inter nos, adeò hebeti ingenio, ut licet sint rationis simpliciter compotes, numquam in ipsis excitarentur species de Dei existentia sine monitore; quamvis aliis saltem mediocri ingenio præditis, & magis super hunc mundum se reflectenti, statim per se probabile Deum esse appareat. Unde sic argumentor: Invincibilis est ignorantia istius veritatis, cujus nulla species vel cognitio in eo, qui eam ignorare dicitur, excitata est. Sed non videtur moraliter impossibile ut in iis hominibus tam rudibus, tam hebetibus & incultis nulla de Dei existentia species vel cognitio per se excitetur; & quamvis excitetur aliqua, esse poterit tam obscura, ut non sufficiat tam hebetibus & incultis ingeniis ad inspiciendam à se & perficiendam de Dei existentia demonstrationem, quæ à sensibus tam remota, ut eam, etiam explicante Doctore, percipere non valeant. Ita nobiscum sentiunt Molina, Victoria, Ariaga, & quod magis mirere, ipsemet Granadus, qui eam ignorantiam in fine Disputationis tandem admittit, saltem ad modicum tempus in uno aut altero valde rudi & in silvis enutrito. QUASI VERÒ NON DENTUR MULTI EJUSMODI VALDÈ RUDES INTER BARBARAS ET INCULTAS GENTES.

I I I.
PARS.

Quid sit
ignorantia
in-
vinci-
bilis,

Idem post primam objectionem, quæ rem nostram non attinet, sequentes proponit ac resolvit,

Objicies 2. ad hoc ut quis careat ignorantia invincibili Dei, non requiritur ut queat demonstrationem de Dei existentia invenire, sed sufficit quòd possit excitari in ejus mente aliqua ea de re dubitatio. Atqui ad aliquale dubium hac de re excitandum, omnes

I I I. I omnes habent vim sufficientem discurrendi: nam
 PARS. I ad hoc multò minor requiritur ingenii perspicacia,
 quàm ad formandam demonstrationem. Major
 probatur, quia excitato qualicumque hac de re du-
 bio, tenebitur homo ulterius inquirere: quod si
 faciat, facilè vincet ignorantiam suam, si omittat,
 ignorabit quidem, sed culpabiliter & vincibiliter.

Respondeo concessa majore, negando minorem:
 quia hoc ipsum, quod est excitari speciem de Deo,
 est satis difficile ut multi rudiores talem speciem à
 se ipsis incipere non valeant. Deinde excitata spe-
 cie de Deo debet etiam apparere obligatio ulterius
 inquirendi; alioqui ejus ignorantia, licet sit vincibi-
 lis, non erit tamen culpabilis. Quærimus autem hîc,
 an possit Deus inculpabiliter ignorari, potius quàm
 invincibiliter. Quidni poterit Barbarus, subito de
 prima causa tali dubio, dicere: Talis inquisitio su-
 pra me est.

Ignoran-
 tia vinci-
 bilis sed
 non cul-
 pabilis.

Objicies 3. Inde sequeretur quòd talis homo ig-
 norans invincibiliter Deum non peccaret mortaliter,
 nec dignus esset pœnâ æternâ, etiamsi gravissima
 scelera committeret, etiam sciens se malè facere.
 Consequens videtur falsum: ergo & antecedens.
 Major probatur; quia peccatum definitur commu-
 niter: Dictum, factum, concupitum contra legem
 Dei; vel Formalis transgressio divinæ legis, ut do-
 cuimus ubi de peccatis. Atqui ille Deum ignorando
 & ejus legem non posset quidquam facere contra
 legem Dei formaliter, nec illam formaliter transgre-
 di, ergo non peccaret.

Respondeo. Cùm, ut docuimus Tract. De pec-
 catis, peccatum sit actus formaliter moralis deficiens
 à regula sua; duplexque sit regula humanæ volunta-
 tis, una propinqua, quæ est ipsa hominis operantis
 ratio

ratio; altera remota, quæ est lex Dei æterna, seu Ratio Dei dictantem actionem dedecere naturam rationalem, cum adjuncta de ea divinæ voluntatis displicentiâ: ideò spectari potest peccatum, vel prout contrariatur rationi, secundum quod est considerationis philosophicæ; vel prout contrariatur divinæ legi, secundum quod est considerationis Theologicæ. Peccatum philosophicè spectatum definitur, actio moraliter mala. Spectatum verò theologicè definitur, Formalis transgressio divinæ legis, quæ est ipsa formalis offensa Dei, seu fundamentum justæ indignationis & aversionis, quam habet Deus contra peccatum, ac formalis Dei contemptus, cujus gravitas fundat in actione moraliter mala dignitatem pœnæ æternæ & impossibilitatem condignæ satisfactionis exurgentem ex dignitate personæ graviter offensæ, & vilitate offendentis.

Quibus suppositis & ibi probatis, Respondeo in forma ad argumentum, concedendo majorem; quia peccatum mortale simpliciter prolaturum supponit pro gravi offensa Dei; sicut veniale simpliciter supponit pro peccato nullam habente gravitatem nec philosophicam, nec theologicam: Negando minorem; quia licet talis peccaret graviter philosophica gravitate malitiæ moralis, non tamen peccaret graviter theologica gravitate offensæ divinæ ac contemptus Dei, qui in hoc situs est quod homo diligat creaturam supra Deum. Qui autem aut ignorat invincibiliter Deum, aut ejus offensam, nec formaliter, nec virtualiter præfert creaturam Deo, cum talis prælatio non possit stare cum ignorantia alterius extremi, quæ fundat dignitatem pœnæ æternæ, talis dignitas non reperitur in actibus moraliter malis sola malitia gravi philosophica. Sicut enim malitia mo-
ralis

I I I.
PARS.

ralis est fundamentum malitiæ Theologicæ & hæc illius complementum in ratione peccati simpliciter dicti; ita gravitas illius est fundamentum gravitatis istius & hæc illius complementum.

Instabis. Quid ergo fieret de illo homine qui moreretur post parricidium factum contra rationem, sed cum ignorantia invincibili Dei legisque divinæ?

Respondeo. Eum torquendum aliqua gravi pœna temporali usque ad satisfactionem plenam; deinde ad Limbos cum pueris non baptizatis destinandum.

Instabis. Deus non odit aliquam culpam, nisi mortalem. Atqui odit graviter parricidium factum contra rationem, & cum ignorantia invincibili Dei; quia illud gravius odit quàm mendacium. Ergo est culpa mortalis.

Respondeo, distinguendo eodem modo in majori & minori *li.* graviter, gravitate Philosophicâ: nego Majorem & concedo Minorem: gravitate Theologicâ, concedo Majorem & nego Minorem. Sicut enim in objecto odii divini, v. g. in parricidio, duplex est malitia & gravitas, Philosophica scilicet & Theologica, ita in Deo duplex est odium & displicentia de parricidio, & duplex ejus gravitatis odium: Philosophicum volo, quod terminatur ad malitiam Philosophicam; Theologicum verò, quod ad Theologicam. Illud est in Deo ante prohibitionem; istud verò, post; & gravitas prioris supponitur ad gravitatem posterioris velut ejus fundamentum. Ideò enim Deus graviter prohibet parricidium, quia malitia gravis, quam habet contra rationem, Deo graviter displicet: sicut homini justo displicet peccatum alienum, etiamsi non sit ejus offensa. Quòd si post prohibitionem Dei & cum advertentia ad eam fiat parricidium illud, tunc est dignum
graviori

Parricidium
Philosophicum.

graviori odio & altioris ordinis. Nimis enim contemnit authoritatem divinam, qui sciens parricidium graviter Deo displicere & à Deo graviter prohiberi, illud committit ipso vidente & invito.

I I I.
PARS.

IDEM COLLEG. REMENSE.

Anno 1670. Pater Beguin in eodem Remensi Jesuitarum Collegio Theologia Professor Tractatum de Peccatis dictavit, in quo eadem ferè tradit dogmata.

1670.

Quaest. 1. Art. 1. sic habet. Dico primò Peccatum Philosophicè spectatum rectè definitur, actus moraliter malus.

Dico 2. Peccatum Theologicè spectatum rectè definitur, Formalis transgressio legis divinae . . . . . Ratio autem cur vocetur Theologicum est, quia definitur per habitudinem ad Deum, & quia ex eo præcisè intelligitur habere rationem offensæ, sive Deum formaliter offendere, quòd fiat scienter contra legem Dei. Per id enim formaliter peccator offendit Deum, per quod sciens ac volens dat illi injustam ac rationabilem causam aversionis & indignationis.

Quaest. 4. Art. 2. ubi de distinctione peccati mortalis à veniali sic habet. Notandum in peccato mortifero duplicem considerari posse malitiam, sive inordinationem, ut jam suprà observavimus ex S. Thoma: unam per ordinem ad operantem, per quam violatur dictamen rationis, alteram, in ordine ad Deum, per quam violatur lex divina, & actus est quidam contemptus Dei, adeòque ipsius offensivus. Utraque quidem est moralis, sed prima Philosophicè, altera Theologicè. Tamen ad distinctionem prior simpliciter appellatur malitia moralis, posterior

rior